

Regulamin konkursu Wiedzy o Kompozytorach

Życie i twórczość Wojciecha Kilara

1. Organizatorem konkursu jest Szkoła Muzyczna I stopnia w Suchej Beskidzkiej.
2. Celem konkursu jest:
  - poszerzenie wiedzy na temat życia i twórczości Wojciecha Kilara,
  - zapoznanie uczniów z utworami Wojciecha Kilara i stylem jego twórczości,
  - rozbudzenie wśród uczniów zamiłowania do muzyki poważnej, filmowej.
  - propagowanie twórczości polskiego kompozytora
  - motywacja uczniów do dalszego rozwoju muzycznego
3. Konkurs organizowany jest dla uczniów klas 4-6 cyklu sześcioletniego oraz 2-4 cyklu czteroletniego.
4. Konkurs odbędzie się 5.02.2024r. w Szkole Muzycznej.
5. Warunki uczestnictwa:
  - udział w konkursie jest dobrowolny
  - zgłoszenia należy dokonać u nauczycieli prowadzących zajęcia teoretyczne do 02.02.2024r.
6. Prace oceniane będą przez powołaną przez organizatorów komisję, a jego decyzje są ostateczne i nieodwołalne.
7. Przebieg konkursu:

Konkurs składa się z dwóch części: słuchowej i teoretycznej. Konkurs jest jednoetapowy. Czas trwania konkursu: 60 min.

  - W części słuchowej prezentowane będą kompozycje, które zamieszczone są w załączniku nr 1 do regulaminu. Zadaniem uczestników będzie rozpoznanie prezentowanego utworu i napisanie tytułu kompozycji.

- Część teoretyczna obejmuje test jednokrotnego wyboru, który składa się z pytań, dotyczących życia i twórczości Wojciecha Kilara. Literatura do części teoretycznej, zamieszczona jest w załączniku nr 2 do regulaminu.
- wyniki konkursu zostaną umieszczone na stronie internetowej Szkoły.

8. W konkursie przewidziane są nagrody oraz oceny dodatkowe z aktywności z przedmiotu wiedza o muzyce i audycje muzyczne.

Załącznik nr 1

1. Walc z filmu *Trędowata* <https://www.youtube.com/watch?v=NAUkpIr-F-E>
2. Walc z filmu *Ziemia obiecana* <https://www.youtube.com/watch?v=dRdMgviA1XM>
3. *Orawa* <https://www.youtube.com/watch?v=5GkKfjXrN0Q>
4. Polonez z filmu *Pan Tadeusz* <https://www.youtube.com/watch?v=dOJ7OHIgne8>
5. Temat z filmu *Pianista* https://www.youtube.com/watch?v=ufqXL_bsWL8
6. *Marsz kawalerii*, temat z muzyki do filmu Kronika wypadków miłosnych Andrzeja Wajdy <https://www.youtube.com/watch?v=s-IyfPeQ4d8>
7. *Vampire hunters* - temat z muzyki do filmu "Dracula" <https://www.youtube.com/watch?v=-emLoSJXXZA>
8. *Wokaliza* (z filmu *Dziewiąte wrota*) <https://www.youtube.com/watch?v=GXRVRHKwe8A>
9. *Riff* https://www.youtube.com/watch?v=VzimJk9v_k0
10. *Exodus* https://www.youtube.com/watch?v=8U1_CKW4Sfo

Załącznik nr 2

Wojciech Kilar urodził się 17 lipca 1932 roku we Lwowie. Jego ojciec był lekarzem, a matka aktorką. Chłopiec wzrastał w artystycznej atmosferze rodzinnego domu, w którym sztuka i rozmowy o niej były bardzo ważne. Od 6 roku życia Wojtek pobierał lekcje gry na fortepianie. Nie znosił jednak konieczności codziennych ćwiczeń przy klawiaturze, dlatego dyscyplinował się jedynie dzięki uporowi matki. W 1944 roku, z powodu trudnej sytuacji w kraju, opuścił wraz matką rodzinne miasto i nigdy już do niego nie powrócił.

Ważnym miejscem na szlaku ich powojennej tułaczki okazał się Rzeszów. Wojciech trafił tam na wspaniałego nauczyciela muzyki, Kazimierza Mirskiego, który odkrył kompozytorski talent młodego człowieka i zachęcił go do samodzielnych prób komponowania. Niedługo potem Kilar skomponował dedykowany matce *Mazurek e-moll* na fortepian oraz *Dwie miniatury dziecięce*.

W 1947 roku kompozytor trafił do Krakowa, gdzie uczył się gry na fortepianie u Marii Bilińskiej-Riegerowej oraz harmonii u Artura Malawskiego. Wreszcie w 1948 roku przeniósł się do Katowic, gdzie zamieszkał na stałe. Tam poznał swą przyszłą żonę. W Katowicach ukończył liceum muzyczne oraz studia w zakresie fortepianu i kompozycji w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej.

Do roku 1958 tworzył dzieła, które nawiązywały do form klasycznych. Był to tzw. styl neoklasyczny — powstały wówczas m.in. dwie symfonie, *Mała uwertura* na orkiestrę, utwory kameralne (np. *Sonatina* na flet i fortepian, *Kwintet* na instrumenty dęte, oraz pieśni na głos z fortepianem (np. *Ptak* na głos i fortepian).

Najważniejszym i wieńczącym pierwszy okres twórczości Kilara dziełem jest natomiast *Oda Bela Bartók in memoriam*, za którą otrzymał prestiżową nagrodę im. Lili Boulanger w Bostonie.

W 1959 roku kompozytor wyjechał na stypendium do Paryża, by studiować u legendarnej Nadii Boulanger. Wrócił stamtąd z głową pełną nowych pomysłów na komponowanie. Jednym ze źródeł inspiracji okazał się jazz, którego słuchał z upodobaniem, uczestnicząc w życiu koncertowym stolicy Francji. Fascynacja jazzem odbiła się w tytule kompozycji Kilara wykonanej po raz pierwszy podczas festiwalu Warszawska Jesień w 1962 roku — *Riff*

62. Utwór ten jest przykładem nurtu muzycznego, zwanego sonoryzmem. (Dzieła sonorystyczne tworzyli w tym samym czasie także np. Krzysztof Penderecki i Henryk Mikołaj Górecki). W utworach tworzonych w tym stylu, na pierwszym planie kompozytor stawia barwę i brzmienie instrumentów.

Kilar pisał utwory w stylu sonorystycznym w latach '60 (od 1960 roku). Były to np.: *Générique*, *Springfield Sonnet*.

Definitywny przełom nastąpił w 1974 roku wraz ze skomponowaniem *Krzesanego* — poematu symfonicznego, który zapoczątkował nurt „tatrzańskich” dzieł Kilara, dopełniony później *Kościelcem 1909*, *Siwą mgłą* i *Orawą*. Były to dzieła, w których kompozytor inspirował się stylem Podhala.

W połowie lat 70. kompozytor pisał też muzykę religijną. Najpierw *Bogurodzica*, *Exodus*, a następnie *Missa pro pace*, *Magnificat*, *Te Deum* i *Veni Creator*. Są to wielkie dzieła wokalnie-instrumentalne.

W ostatnim okresie twórczości Wojciech Kilar skomponował trzy symfonie (*III Symfonia* „September Symphony”, *IV Symfonia* „Sinfonia de motu” oraz *V Symfonia* „Adwentowa” i dwa koncerty fortepianowe oraz mniejsze utwory orkiestrowe, kameralne i solowe.

Kompozytor chciał tworzyć tylko takie dzieła, które *muzycy chcą grać a publiczność słuchać*. Ważna dla niego była ekspresja, czyli wyraziste wyrażanie uczuć, emocji.

Od 1958 roku regularnie pisał także muzykę filmową, która była bardzo ważna w jego twórczości. Na przestrzeni ponad 40 lat powstało ok. 170 filmów z muzyką Kilara. W wyniku współpracy z tak znakomitymi reżyserami, jak Andrzej Wajda, Krzysztof Zanussi, Kazimierz Kutz, Roman Polański, Francis Ford Coppola, powstał szereg niezapomnianych tematów filmowych.

We wszystkich swoich dziełach kompozytor zawsze pozostawał sobą — przy udziale rozumu i wolnej woli pragnął być *jak najlepszym Kilarem*. Zmarł po ciężkiej chorobie 29 grudnia 2013 roku.

(źródło: <https://muzykotekaskolna.pl/wiedza/kompozytorzy/kilar-wojciech-1932-2013/>)

Myśli i słowa Wojciecha Kilara:

“W pierwszej połowie lat 50., kiedy studiowałem, byliśmy wszyscy pod wpływem języka muzycznego stworzonego przez Strawińskiego, Bartoka, Prokofiewa (kompozytorzy, tworzący na początku XX wieku). Szybko zorientowałem się, że używając tego samego języka niewiele można zrobić więcej. Wtedy znalazłem się w dosyć trudnej sytuacji bo nie bardzo wiedziałem co robić dalej. Miałem taki okres po studiach [...] w którym przez 5 lat nie napisałem żadnego samodzielnego utworu. Powrót do komponowania związany był z pracą w filmie, którą zacząłem przed rokiem 60. Zostałem jakby zmuszony przez film do komponowania i to mnie z czasem ośmieliło, bo zdałem sobie sprawę, że jednak jestem kompozytorem – dodawał Kilar.

“Ze swojego dorobku filmowego uważam za udane te kompozycje, w których stworzyłem zupełnie własny świat, pozornie oderwany od samego filmu. To znaczy wtedy muzyka jest nawet na kontrze do filmu i z tych dwóch przeciwstawnych elementów powstaje jakaś trzecia wartość – mówił Wojciech Kilar w Polskim Radiu”.

(źródło:

<https://www.polskieradio.pl/39/156/artykul/2551142,wojciech-kilar-bawie-sie-muzyka-instrumentami-dz-wiekami>)

Wybrane filmy z muzyką Wojciecha Kilara:

Nikt nie woła, Milczenie, Ktokolwiek wie..., Westerplatte, Lalka, Ziemia obiecana, Kronika wypadków miłosnych, Pan Tadeusz - reżyser: Andrzej Wajda, *Pianista* - reżyser: Roman Polański, *Drakula*.

Za muzykę do *Pianisty* zdobył francuskiego Cezara, a za muzykę do *Drakuli* nagrodę Stowarzyszenia Kompozytorów Amerykańskich.

Rozmowa z Wojciechem Kilarem. "Rozmowy na koniec wieku"

<https://www.youtube.com/watch?v=LpWNtBu9f44>